

SPECIJALNI IZVESTAJ: EVROPA NA PUTU DA ZALECI STARE PODELE IZMEDJU BUGARSKE I RUMUNIJE

Dve susedne drzave – dugo podeljene zidom predrasuda i neznanja – konacno otkrivaju da imaju vise toga zajednickog nego sto su nekada mislile.

Vise od jedne decenije po raspadu sovjetskog bloka u istocnoevropskim zemljama, Bugarska i Rumunija su se medjusobno odnosile kao stranci. Povezane geografijom, ovde dve balkanske zemlje bile su podeljene u gotovo svemu drugom.

Nasledje ekonomskih i ekoloskih sporova, untrasnjih problema i negativnih predstava koje je svaka zemlja imala o onoj drugoj, sprecavalo je, do nedavno, razvoj bilo kakve saradnje. U poslednje dve godine, situacija je pocela da se menja i ima znakova da decenijama stare svadje i stereotipi koji sezu generacijama u proslost pocinju da nestaju.

Nekoliko vaznih zajednickih projekata i sve intenzivnija saradnja izmedju civilnih i poslovnih grupacija obrcu nekadasnje trendove i menjaju predstave koje ova dva naroda imaju jedan o drugom.

Potrebno je prevaliti dug put, jer milioni Bugara i Rumuna i dalje posmatraju jedni druge kroz naocare obojene istorijskim predrasudama. Osim toga, skorasnji sukobi u vezi sa zagadjenjem i energijom nisu u celosti razreseni.

Ali pritisak buduceg zajednickog clanstva u Evropskoj uniji, kao i njihovi politicki i ekonomski interesi, doprinose priblizavanju ova dva naroda, po prvi za stotinu godina.

NERAZRESENI SPOROVI IZ ERE LAZNOG BRATSTVA POD KOMUNIZMOM

Od kraja Drugog svetskog rata do 1989, Bugarska i Rumunija su se nalazile u okviru sovjestkog bloka. Komunisticki rezimi u obe zemlje nacerlo su izjavljivali da zele bilateralnu saradnju, ali povrsnost takvih proklamacija postala je ocevidna na kraju komunisticke ere, kada su se odnosi dve zemlje iskomplikovali zbog brojnih sporova.

Od 1965. do kraja 1989, Rumunijom je vladao Nikolae Causesku, rezimom koji je karakterisala diktatorska centralizacija, kult licnosti i posebna vrsta nepotizma koju su Rumuni opisivali kao “socijalizam za jednu porodicu”.

Rezim Todora Zivkova u Bugarskoj bio je jednako diktatorski, a kao veliki saveznik Sovjetskog Saveza, Bugarska se trudila da ostvari politiku Moskve koja je nalagala bliske multilateralne odnose unutar bloka.

Da bi pokazali medjusobnu solidarnost, dva diktatora iz susedstva organizovali su redovne zvanicne posete jedan drugom, a Zivkov je cak napravio posebno krilo za porodicu Causesku blizu svoje rezidenciji u pograticnom mestu Ruse. U isto vreme, dve zemlje su diplomatski pokusavale da umanje znacaj razlika izmedju svojih rezima – gde je Rumunija bila totalitarnija, a Bugarska lojalnija kao clan Varsavskog pakta.

I pored harmonije na povrsnini, osovina Causesku-Zivkov bila je neproduktivna i samo privremena. Tokom vise od deset godina, jedini zajednicki projekat bila je izgradnja “Mosta prijateljstva” preko Dunava, kojim su povezani rumunski grad Djurdju i Ruse u Bugarskoj.

Odnosi su osamdesetih godina postali napeti zbog nezavisne spoljne politike Rumunije, njene opozicija Gorbacovljevoj politici "perestrojke, kao i zbog uzajamnih optuzbi za zagadjenje zivotne sredine.

Sve losiji licni odnosi izmedju Zivkova i Causeskua doprineli su propadanju prijateljstva izmedju njihove dve zemlje. Ali, u ime solidarnosti u okviru Varšavskog pakta, Zivkovljev rezim je suzbijao kritike usmerene protiv suseda, a narocito kritike povodom zagadjenja koje je stizalo iz rumunskih fabrika putem Dunava.

Posle promene rezima 1989, ovi potisnuti sukobi isplivali su na površinu i ekologija se nametnula kao vazno pitanje.

Kako su se optuzbe sa obe strane zaostavale, 1991. je formirana zajednicka komisija koja je pokusala da postigne sporazum o ekoloskim pitanjima i povrati pragmatican, relativno prijateljski posleratni odnos.

Ali, to nije odmah donelo rezultate. Bolovi demokratizacije i proces ekonomske reforme apsorbavali su veci deo politicke energije u obe zemlje i usmerili paznju na unutrašnje probleme. Cak i zajednicki politicki cilj clanstva u EU nije uspeo da ih približi.

Odluka Brisela da odvoji Bugarsku i Rumuniju od ostalih istocnoevropskih kandidata i dozvoli im da se zajedno pridruže tek tri godine kasnije nego ostali kandidati, 2007. godine, trebalo je da dovede do udruživanja Sofije i Bukuresta u novo partnerstvo.

Tek u nekoliko poslednjih godina ovo partnerstvo dobija smisao. Neko vreme taj odnos je vise licio na odnos konkurencije.

DUGO NASLEDJE UZAJAMNOG IGNORISANJA

Posto se prekogranični promet od 1998. do 2004. usedmostrucio, poslovni ljudi sa obe strane su preuzeli vodeću ulogu u približavanju dve zemlje.

Ali, demonitiranje nasledja ignorisanja nije bilo jednostavno. Kao sto se priseca Emil Vucev, menadzer bugarskog ureda S&T, kompanije za informacione tehnologije: "Moj prvi susret sa rumunskim kolegama bio je veliko iznenadjenje, jer sam napola ocekivao da cu sresti bradate ljude u vunanim kaputima."

Vucov je dodao: "Naisao sam na sofisticirane ljude koji govore odlican engleski i imaju svetske manire. Kasnije sam otkrio da su i oni mene zamisljali upravo onako kako sam ja njih zamislio".

Bugarski novinar, Georgi Kalendarov, slaze se da zid uzajamnih sumnji koji deli Bugarsku i Rumuniju odrazava opšte nepoznavanje kulture i istorije druge strane.

"Kada se dva naroda odnose jedan prema drugom s arogancijom, to je zato sto ne poznaju jedni druge", kaze Kalendarov. On dodaje da vecina Bugara vise zna o Americi, koja je udaljena nekoliko hiljada milja, nego o zemlji s druge strane Dunava.

Oba naroda nastavljaju da se oslanjaju na tradicionalne balkanske stereotipe koji su ojacani tokom poslednje socijalisticke ere, ali poticu iz mnogo starijih secanja naroda.

Kao primer se mogu uzeti nazivi koje koriste jedni za druge: Rumuni Bugare nazivaju "cu capul mare", sto znaci "tvrde glave", dok Bugari svoje susede nazivaju "mamaligari", po rumunskom tradicionalnom jelu "mamaliga" koje se pravi od kukuruznog brasna, a koje Bugari smatraju hranom siromasnih. "Mi o Rumunima mislimo upravo ono sto oni misle o nama", kaze Kalenderov. "Pricaju o nama iste viceve koje mi pricamo o njima - samo sto tamo gde mi kazemo 'Rumuni' oni kazu 'Bugari'."

Pejorativni nadimci odrazavaju razlicite istorije dva naroda. Rumuni poseduju snaznu svest o tome da predstavljaju romansko ostrvo u moru Slovena. Bugari, s druge strane, vide Rumune kao siromasne seljake.

Bilo je, takodje, i ozbiljnih teritorijalnih sukoba, narocito u vezi sa regionom Dobrudze na jugu, koji je Rumunija uzela od Bugarske 1913. godine i morala da ga vrati posle Drugog svetskog rata. "Gotovo da nema razlike u stereotipima od pre stotinu godina i onih koji su danas u opticaju", primetio je Daniel Kain, istoricar sa Istorijskog instituta "Nikolae Jorga" u Bukurestu. Kain, koji je studirao i u Bugarskoj, dodaje: "Tesko je shvatiti kako je moguće da je znanje jednih o drugima tako ograniceno, s obzirom na to da su ova dva naroda susedi vec vekovima."

Uzajamne predrasude su se nakratko povukle osamdesetih, kada su Rumuni - pod teretom Causeskuovog rezima - poceli povoljnije da gledaju na svoje juzne susede, kao razvijeniji i liberalniji narod od ova dva.

Dok su energija i hrana u Rumuniji bili distribuirani sve restriktivnije (sto je bio deo politike Causeskua usmerene na eliminaciju spoljnog duga) Rumuni koji su ziveli u blizini granice poceli su da prelaze Dunav i odlaze u Ruse da bi kupovali hranu, gorivo i druge proizvode. Takodje su poceli da gledaju bugarsku televiziju da bi pobegli od drzavne rumunske televizije i njene sumorne dijete govora Causeskog i komunisticke propagande.

DOLAZAK DEMOKRATIJE POGORSAVA SITUACIJU

Ironijom sudbine, dolazak politickih sloboda u Rumuniju i Bugarsku 1989. godine oznacio je kraj tog nikada ostvarenog priblizavanja. Teske untrasnje reforme okupirale su energije oba naroda uz iskljucivanje gotovo svega drugog, sto ih je dodatno udaljilo.

Dok su se obe zemlje takmicile za prihvatanje od strane EU i SAD, sve su manje paznje poklanjale jedna drugoj. Kada su mediji sa bilo koje strane pisali o susednoj zemlji, njihovi opisi stanja ekonomije i politickih problema kod suseda uglavnom su bili negativni.

Rumunska stampa je razvijala predstavu da je Bugarska siromasna zemlja koja zavisi od finansijske podrške EU. To je podsticalo osecanja superiornosti i arogancije u Rumuniji. Bugarski mediji su se takodje koncentrisali na probleme kod suseda i usvajali slican superiorni ton. Jedna od omiljenih implikacija bilo je to da Rumunija uspeva da opstane samo zahvaljujuci podrsci drugih romanskih drzava, kao sto su Francuska, Italija, Spanija i Portugalija.

Sve izrazenije koncentrisanje na clanstvo u EU u obe zemlje nije uspeo da ih ujedini. Umesto toga, mediji na obe strane isticali su samo element konkurencije u ostvarivanju zajednickog cilja.

Tokom procesa pregovora sa EU, na primer, bugarski mediji su se bunili protiv odluke da se njihova zemlja stavi u isti red sa Rumunijom, tvrdeci da bi usporeniji razvoj njihovog suseda mogao usporiti prijem Bugarske u klub. Oni su implicirali da je Bugarska prisiljena da vuče Rumuniju u EU.

Kada je Rumunija završila pregovore, bugarski mediji su to opet negativno protumacili, govoreći da je Rumunija prihvatila paket loših uslova samo da bi na vreme privela kraju pregovore sa EU.

Ipak, i pored nasledja negativnih stavova i konkurencije, dve nacije su vremenom prosirile svoju saradnju i u tom procesu počele da odbacuju neadekvatne i stereotipne predstave.

Kao što se priseca Emil Vučević: "Kada sam prvi put putovao u Rumuniju, igrao sam se igre: pronadji deset razlika. Na kraju sam zaključio da dramatičnih razlika zapravo nema. Na primer, Bugarska ima bolje puteve, ali Rumunija ima bolje bolnice."

EVROPA POMAŽE U RESAVANJU SUKOBA OKO ZAGADJENJA

Projekat koji simbolizuje približavanje Rumunije i Bugarske pod pokroviteljstvom EU jeste početak takozvanog "evro-regionalnog" povezivanja rumunskog grada Djurdju i mesta Ruse u Bugarskoj.

Pokrenut 2001. godine, ovaj projekat uključuje paket mera saradnje između dva grada koji uglavnom čine zajedničke ekološke i zdravstvene komisije koje se bave nizom pitanja povezanih sa životnom sredinom, zaštitom zdravlja i zaštitom životinja. Komisije se sastaju svaka tri meseca da bi resavale probleme na zajedničkoj večeri i davale preporuke lokalnim vlastima o tome kako ove probleme treba resavati. Jedna od inicijativa bio je razvoj uskladjениh planova grada za Ruse i Djurdju, što podrazumeva razvoj zajedničkih infrastrukturnih planova.

Sve to predstavlja ostru promenu u odnosu na probleme iz devedesetih godina, kada su ova dva grada bili zaglavljени u, naizgled, beskrajnom sukobu oko zagadjenja vazduha.

Tada su Ruse, Nikopol i Svistov u Bugarskoj optuživali Djurdju, Turnu Magurele i Zimnicea s druge strane Dunava da im sistematski zagadjuju vazduh, i obratno.

Rumunija i Bugarska imaju dugu tradiciju uzajamnih optuživanja zbog zagadjenja iz industrijskih postrojenja na Dunavu, što datira u prošlost do komunističke ere, kada su obe zemlje bile u procesu brze industrijalizacije.

Bugarska i Rumunija su godinama razmenjivale teske reci zbog rada rumunskih hemijskih postrojenja u dunavskoj luci Turnu Magurele.

Bugarski mediji i lokalni zvaničnici u Nikopolju tvrde da je visok nivo amonijaka u vazduhu posledica rada rumunskih pogona.

Rumunija je odbijala ove optužbe, govoreći da Bugari preuveličavaju problem. Takođe su uzvratili tvrdnjama da toksični oblaci iz Bugarske prelaze preko rumunske dunavske luke Zimnicea.

Još 2000. godine, rumunsko Ministarstvo za ekologiju je iznelo tvrdnje da zagadjenje vodonik sulfidom iz fabrike tekstila u bugarskom gradu Svistovu reko stize do mesta Zimnicea i izaziva zagadjenje.

Ali posle oko 15 godina verbalnih sukoba oko zagadjenja vazduha i vode, sada Evropa pomaže da se ovaj zlostok sukob privede kraju. Resenje nije u određivanju "ko je u pravu", već u nametanju visih ekoloških

standarda na obe strane. Pod pritiskom iz Brisela i Bugarska i Rumunija su morale da poboljšaju sisteme ekoloske kontrole. Rezultat je to da je pogon u Turnu bio zatvoren mesecima dok oprema nije osavremenjena, a kada je privatizovan, novi vlasnik je obavezan da postuje EU standarde u borbi protiv zagađenja. Isti standardi se sada primenjuju u svim fabrikama sa obe strane Dunava koje zele da ostanu otvorene i nakon sto se dve drzave pridruze EU 2007. godine.

KONACNO PREVLAĐANI SKUPI SUKOBI OKO ENERGIJE

Energija je drugo tradicionalno područje sukobljavanja između ove dve zemlje. To je i dalje izvor kontroverzi. Ali u nekoliko slučajeva pokrenut je prekogranični dijalog koji budi nadu da će doći do pozitivnijeg razvoja i predstavlja primer za to kako bilateralni odnosi mogu profitirati od reformi orijentisanih prema ulasku u EU.

Kao i u slučaju zagađenja, tenzije zbog energije intenzivirale su se početkom devedesetih. Konkretno povod bio je zahtev EU uručen Bugarskoj da zatvori četiri od šest reaktora u nuklearnoj elektrani Kozloduj. To je određeno kao preduslov za pokretanje pregovora o priključivanju.

Iz EU su tvrdili da su reaktori stari i ne mogu se osavremeniti. Ali ovaj zahtev je predstavljao sok za Bugarsku koja više od 40 procenata svoje energije dobija iz ove elektrane na severnoj granici sa Rumunijom, a njena proizvodnja je važna kako za potrošače u Bugarskoj, tako i za izvoz zemlje, jer se odatle snabdevaju i Grčka, Turska, Albanija i Makedonija.

Dok je Bugarska privremeno zatvaranje većine reaktora u Kozloduju dozvela kao tezak udarac, Rumunija je tu videla priliku da iskoristi situaciju i preuzme regionalno tržište energije.

Bukurest je odmah objavio da je Sofija godinama blokirala rumunske planove za izvoz električne energije na Balkan i držala je podalje od regionalnog tržišta određujući neobično visoke cene za tranzit energije preko svoje teritorije.

S druge strane, Bugarska je optuzila Rumuniju da vodi podlu kampanju i odbacila zahteve za zatvaranje reaktora u Kozloduju kao deo zapadne zavere. Bugarski dnevni list, 24 casa, na primer, tvrdio je 1999. godine da francuske i kanadske kompanije planiraju da investiraju u rumunsku nuklearnu elektranu Cernavoda da bi obezbedili da Rumunija "zameni Bugarsku kao proizvođača energije na Balkanu". Mnogi drugi mediji su objavljivali slične spekulacije.

Bugarske novine, takodje, ukazuju na lošu situaciju u Rumuniji u pogledu zaštite dece i tržišnih reformi – sto su takodje kriterijumi EU za pregovore o pridruživanju – i zahtevaju da Rumunija prvo reši te probleme, pre nego sto počne da se bavi energetske problemima Bugarske.

Konacno, Bugarska je pristala da zatvori četiri stara reaktora u elektrani. Ipak, odlucna da spreči preuzimanje regionalnog tržišta energije od strane Rumunije, Bugarska je najavila planove za izgradnju nove elektrane u mestu Belane, 13 kilometara od rumunske granice.

Mada većina lokalnih posmatraca sumnja da postoji jasno ekonomsko opravdanje za takav poduhvat, Sofija nastavlja sa pripremanjem studije o ekološkim efektima takvog projekta.

Rumunija je ostro reagovala. U septembru 2004, rumunske nevladine organizacije su protestovale protiv planirane nuklearne elektrane u mestu Belane, ocenjujući da se tako otvara mogućnost da se dogodi "novi Cernobil". Bukurest je i dalje zabrinut zbog mogućih ekoloških posledica planiranog projekta i insitira na evropskim standardima. Ali, kao i u slučaju sukoba zbog zagađenja, čini se da je rešenje u harmonizaciji

standarda sa obe strane granice sa evropskim merilima. Kada se pridruzi EU 2007. godine, Bugarska neće moći da nastavi izgradnju nove elektrane ako ona ne bude uskladjena sa visokim bezbednosnim standardima. U isto vreme, Sofija neće biti u stanju da nastavi da blokira ulazak Rumunije na balkansko tržište energije. Znak da se odnosi u vezi sa ovim složenim pitanjem sada poboljšavaju pojavio se prošle godine, kada je oformljena zajednička ekspertska grupa koja će analizirati bugarski projekat nuklearne elektrane.

Godinu dana ranije, krajem 2003, dve zemlje su se takodje dogovorile da izvrše deregulaciju svojih energetske trzista, počevši od polovine 2004, i da omoguće uzajamni pristup postrojenjima i infrastrukturi sa obe strane. Takodje su objavljeni planovi da se citava energetska mreza Balkana poveze sa mrezom EU (sa kojom je Rumunija već povezana).

Uprkos privremenom obustavljanju pregovora o energiji, Rumunija i Bugarska još moraju raditi na ovom pitanju, navodi se u dopuni izveštaja Evropske komisije za oktobar 2004.

Ali obe zemlje čine korake da modernizuju svoja nuklearna postrojenja uz snažnu podršku EU. U decembru 2002, Bugarska je zaustavila blokove 1 i 2 u Kozloduju, a blokove 3 i 4 će zatvoriti 2006. godine. U međuvremenu, modernizuje dva novija reaktora uz finansijsku pomoć EU u iznosu od 500 miliona evra.

Jedina rumunska nuklearna elektrana u mestu Cernavoda na Dunavu, koja obezbeđuje oko 10 procenata energije u zemlji, takodje će biti završena i osavremenjena, a početak rada drugog dela očekuje se 2007. godine. U martu 2004, Evropska komisija je odobrila zajam od 223,5 miliona evra za podršku nuklearnom programu Rumunije. DRUGI MOST PREKO DUNAVA

Treći sukob koji treba da bude prevaziđen kombinacijom pomoći, pritiska i posredovanja EU, tiče se dugo očekivane izgradnje drugog mosta preko Dunava.

Neobično je to što Bugarska i Rumunija na 500 kilometara rečne granice imaju samo jedan most koji je i njihova jedina drumska veza.

Ovaj usamljeni spomenik rumunsko-bugarskog socijalističkog prijateljstva sada je 50 godina star i na njemu je uvek velika gužva – postoje dve putne trake i dva železnička koloseka nisu dovoljni da zadovolje potrebe povećanog obima saobraćaja.

Juzno od Bukuresta, na oko 300 kilometara istočno od Sofije, lokacija ovog mosta je krajnje nepogodna za Bugare koji bi preko Rumunije želeli da stignu do srednjeevropskih zemalja. Zato većina Bugara, kao i putnici iz Male Azije i sa Bliskog istoka koriste put koji vodi kroz Srbiju i Crnu Goru. Dve zemlje su počele da pripremaju planove za izgradnju drugog mosta pre više od deset godina, ali nesuglasice i nedostatak sredstava su do sada odlagali ovaj projekat.

Posao je prvo odlagan osam godina zato što se Bugarska i Rumunija nisu mogle složiti o lokaciji. Bugarska je želela da to bude negde uzvodno, a Rumunija nizvodno, jer su se obe zemlje nadale da će im to pomoći da povećaju obim saobraćaja preko sopstvene teritorije.

I ponovo je pritisak EU u kombinaciji sa finansijskom pomoći doveo do sporazuma koji je postignut 2003, kada je dogovoreno da se mostom povežu Vidin u Bugarskoj i Kalafat u Rumuniji. Procenjeno je da će most koštati 230 miliona evra, a treba da bude završen do 2006. U februaru ove godine Evropska unija je objavila da će odobriti Bugarskoj zajam od 70 miliona evra kao pomoć za izgradnju novog mosta, preko EU Instrumenta za strukturalnu politiku pre priključenja, ISPA, fonda iz kojeg se finansiraju infrastrukturni projekti u državama kandidatima.

Most Vidin-Kalafat imace po dve drumske trake i zeleznicki kolosek u svakom pravcu. Most ce biti deo velikog EU transportnog pravca, koridora IV, kojim se povezuje Drezden u Nemackoj, Solun u Grckoj i Istanbul u Turskoj.

Poslovni ljudi poput Ivana Zuvetova, vlasnika antikvarnice u Vidinu na bugarskoj strani, s nestrpljenjem iscekuju otvaranje novog puta. On cesto putuje u Kalafat, ali trenutno moze da bira samo izmedju malog bugarskog ferija, za koji ne postoji red voznje, i starog rumunskog broda. "Ukrcavanje na njih vise prilici ljubiteljima ekstremnih sportova nego poslovnim ljudima", kaze on. Stanovnici Vidina ce znacajno profitirati od povecanja obima saobracaja i saradnje koja ce otpoceti sa otvaranjem novog mosta.

U Kalafatu, mracna raspolozenja izazvana siromastvom vecine lokalnog stanovnistva zasenjaju javni entuzijazam povodom izgradnje novog mosta. "To je dobra vest za politicare, ali ne i za mene", kaze domacica Gabriela Mocanu.

No, i pored toga sto su mnogi lokalni stanovnici ravnodusni, to se ne bi moglo reci za poslovne ljude. Vesti o izgradnji mosta dovele su do skoka cena nekretnina na rumunskoj strani. "Ocekujemo povecano interesovanje stranih investitora koji kupuju nekretnine ili pokrecu poslove u regionu", izjavio je Petre Calin, lokalni agent za nekretnine.

"Nadam se da ce integracija u Evropsku uniju vratiti Rumuniji prosperitet koji je nekada imala", kaze Jan Popica, taksista iz Kalafata. "Nadam se da cu uskoro preci preko mosta i da cu zaraditi na transportu turista i poslovnih ljudi." DVA SUSEDNA OTKRIVAJU JEDAN DRUGOG U EVROPI

Zagadjenje, energija i most na Dunavu samo su neke od oblasti u kojima je obostrana ukljucenost u evropski projekat dvema susednim drzavama, dugo podeljenim sumnjama, predrasudama i zidom neznanja, pomogla da prevazidju razlike i pocnu da rade zajedno.

Ispitivanja javnog mnjenja pokazuju da zelja za zajednickom evropskom buducnoscu ujedinjuje ova dva naroda. Vise od dve trecine Rumuna i Bugara podrzava pristupanje EU, najvise zato sto u tome vide garanciju buduće bezbednosti i razvoja, posto su posle cetrdeset godina komunizma njihove zemlje zaostale za zapadnoevropskim drzavama.

Dok otkrivaju (ili ponovo otkrivaju) svoje veze sa sirom evropskom porodicom, ove dve zemlje takodje otkrivaju jedna drugu - mozda po prvi put u istoriji. Do ove pozitivne promene dovela je kombinacija EU pritiska, zajednickih ciljeva i zajednicke reformske agende.

Za sada, promena je uglavnom pokretana politickim i poslovnim motivima, ali ima vaznih znakova da u odnosima dve drzave raste medjusobno interesovanje i medjuobicnim ljudima.

"Potrebno nam je ozivljavanje ekonomske aktivnosti izmedju Rumunije i Bugarske", kaze Daniel Kain. "Ovom regionu su sada najpotrebniji infrastruktura i investicije i EU mora imati glavnu ulogu u tom procesu. Dobre godine tek dolaze."

Albena Skodrova i Marijan Siriak su menadzери IWPR programa u Sofiji i Bukurestu. Oni su takodje direktori IWPR-ove nedavno lokalizovane Balkanske mreze za istrazivacko novinarstvo, BIRN. Pisanju ovog izvestaja doprinela je i Vanja Miteva, nezavisna novinarka iz Vidina.